

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๕,๘๐๐ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ หน้า V๒

‘อินเดีย’ กับบทบาทผู้ส่งออกสินค้าเกษตรโลก

ทูตไทย ๑๐^๐ ใช้ช่องต่างแดน

ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงนิวเดลี

อินเดียเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าเกษตรได้เป็นอันดับต้นๆ ของโลก เนื่องจากมีพื้นที่การเกษตรขนาดยักษ์ และจำนวนเกษตรกรมหาศาล แต่ที่ผ่านมาอินเดียยังไม่สามารถส่งออกสินค้าเกษตรไปจำหน่ายในตลาดโลกได้มากนัก เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผลิตได้มักเสื่อมคุณภาพ เสียหายหรือเน่าเสียไปตามเส้นทางขนส่ง

แต่ข้อมูลตามย่อหน้าข้างต้นกำลังจะกลายเป็นอดีตอีกในไม่ช้า เพราะล่าสุดเมื่อวันที่ ๖ ธ.ค. 2561 รัฐสภาอินเดียได้อนุมัตินโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร โดยตั้งเป้าหมายให้อินเดียมีรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น 2 เท่า หรือประมาณ 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2565 และจะพัฒนาไปถึง 1 แสนล้านดอลลาร์ ภายในปี 2568

นโยบายส่งออกสินค้าเกษตรของอินเดียจะทำอะไรบ้าง?

นโยบายนี้เน้นให้ความสำคัญกับ (1) การสร้าง “Brand India” ให้เป็นที่ยอมรับ โดยให้รัฐบาลท้องถิ่นมีส่วนร่วม นำเสนอกลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพและโดดเด่นเป็นพิเศษ เช่น มีความเก่าแก่ดั้งเดิม หรือมีความเป็นพื้นเมือง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความนิยมสินค้าในตลาดโลก (2) การยกระดับมาตรฐาน

สุขอนามัยสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพพร้อมส่งออก และแข่งขันในตลาดโลกได้ (3) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการผลิต แปรรูป และพัฒนาสถานที่เก็บรักษาสินค้า โดยเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าที่เน่าเสียง่าย (4) มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ขนส่งสินค้า และ (5) เพิ่มความหลากหลายของสินค้าเกษตรสำหรับส่งออก และทำให้สินค้าเข้าสู่ Global Value Chain ให้เร็วที่สุด

ทั้งนี้ แม้ยังไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน แต่มีสื่อหลายฉบับรายงานว่ารัฐบาลจะใช้งบประมาณถึง 1.4 หมื่นล้านรูปี หรือประมาณ 194 ล้านดอลลาร์ เพื่อดำเนินนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทำไมนโยบายนี้ถึงน่าสนใจ?

ที่ผ่านมารัฐบาลอินเดียได้มุ่งเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรโดยพึ่งพาการบริโภคจากตลาดภายในประเทศเท่านั้น และการปกป้องตลาดสินค้าเกษตรด้วยการบิดเบือนกลไกตลาดผ่านระเบียบต่างๆ อาทิ การประกันราคาขั้นต่ำให้สินค้าเกษตรสำคัญ การตั้งกฎระเบียบการส่งออกสินค้าเกษตรอินเดียอย่างสลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งทำให้สินค้าเกษตรของอินเดียไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลก และทำให้ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนในธุรกิจส่งออกสินค้าเกษตร

ดังนั้น การประกาศนโยบายส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตรในครั้งนี้

รอบรู้เศรษฐกิจ ตามติดตลาดโลก

แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๕,๘๐๐ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ หน้า V๒

จึงถือเป็นการประกาศเจตนารมณ์ที่ชัดเจนของอินเดีย ในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกสินค้าเกษตรไปสู่ตลาดโลก โดยมีเจตนาที่จะผ่อนปรนกฎระเบียบต่างๆ ที่ขัดต่อกลไกตลาด และให้ค้ำประกันว่าจะส่งเสริมการส่งออกด้วยนโยบายที่ยั่งยืนและเหมาะสม ทั้งนี้ยังสังเกตได้ว่า ตลอดปี 2561 ที่ผ่านมา รัฐบาลได้ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ สร้างศูนย์การผลิต แปรรูป จัดเก็บ และจำหน่ายสินค้าเกษตรแบบครบวงจร สร้าง Cold Chain ขึ้นกว่า 280 แห่งทั่วประเทศ และมีมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติ ในสาขาการแปรรูปอาหารเพิ่มขึ้นถึง 1,000 ล้านดอลลาร์ (จากเดิม 500 ล้านดอลลาร์ ในปี 2557) รวมทั้งยังมีความริเริ่มในการจัดงานแสดงสินค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอาหารและผลิตผลทางการเกษตรหลายครั้งในอินเดีย เพื่อมุ่งแนะนำสินค้าอินเดียให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ไทยต้องปรับตัวอย่างไรต่อนโยบายนี้บ้าง?

(1) การปรับบทบาทของอินเดียในครั้งนี้เป็นโอกาสให้เกษตรกรไทยที่สนใจลงทุนด้านธุรกิจการผลิต/ขนส่ง/แปรรูปอาหารในอินเดียเพื่อจำหน่ายในอินเดียหรือเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ เพราะรัฐบาลอินเดียมีแนวโน้มที่ดีในการส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร

โดยต้อนรับการลงทุนจากต่างชาติ

(2) อินเดียอาจไม่ใช่ประเทศเป้าหมายที่ตึงในการส่งเสริมการส่งออกสินค้าประเภทผักผลไม้เกรตรองของไทย เนื่องจากอินเดียกำลังก้าวขึ้นเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรด้วยตนเอง และอาจกลายเป็นคู่แข่งของไทยในตลาดโลกในด้านนี้ด้วยซ้ำ ฝ่ายไทยจึงควรปรับยุทธศาสตร์ให้อินเดียเป็นเป้าหมายในการส่งออกสินค้าการเกษตรคุณภาพสูง ซึ่งเป็นที่ต้องการในกลุ่มผู้บริโภคชั้นสูงชาวอินเดีย และยังคงเป็นสินค้าที่ทำได้ยากในอินเดียอยู่

(3) การปรับบทบาทของอินเดียมุ่งมาเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ อาจส่งผลกระทบต่อไทยในระยะยาว และอินเดียอาจกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในอนาคต และมีศักยภาพเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่ของโลกเทียบเท่าจีนได้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาการของอินเดียจะยังไม่เกิดขึ้นแบบก้าวกระโดด และไม่ใช่ประเด็นที่ไทยต้องตื่นตระหนกในระยะนี้ เพราะที่ผ่านมาการนำนโยบายของรัฐบาลอินเดียเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรไปปฏิบัติจริงก็ยังคงมีปัญหาส่งผลให้เกษตรกรชาวอินเดียยังประท้วงรัฐบาลบ้างเป็นครั้งคราว แต่ฝ่ายไทยก็ควรติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไปโดยไม่ละเลย เนื่องจากนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลอินเดียมาได้ระยะหนึ่งแล้ว และน่าจะดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง ■